

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ МАТЕМАТИЧНИХ МАШИН І СИСТЕМ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

академік НАН України

А.О. Морозов

23 серпня 2017 р.

М.П. КИЇВ

ПОЛОЖЕННЯ

***про порядок оцінювання знань здобувачів вищої
освіти ступеня доктора філософії в Інституті
проблем математичних машин і систем
НАН України***

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті проблем математичних машин і систем НАН України (далі Положення) має на меті удосконалення системи контролю якості знань здобувачів вищої освіти доктора філософії (далі аспіранти), сприяння формуванню системних і систематичних знань та самостійній роботі аспірантів впродовж семестру, підвищення об'єктивності оцінювання знань та адаптацію до вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (ECTS).

1.2. Положення унормовує організацію поточного та підсумкового контролю знань аспірантів і методику переведення показників академічної успішності за 100-бальною системою у систему оцінок за національною шкалою та шкалою ECTS.

2. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Система оцінювання знань аспірантів з кожної дисципліни включає **поточний та підсумковий контроль знань**.

2.1. Поточний контроль

2.1.1. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань аспірантів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

2.1.2. Поточному оцінюванню підлягають: систематичність роботи на семінарських (практичних) заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту практичних робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо. За рішенням викладача аспірантам, які брали участь у науково-дослідній роботі, роботі конференцій, підготовці публікацій тощо можуть присуджуватися додаткові бали.

2.2. Підсумковий (семестровий) контроль

2.2.1. **Семестровий контроль** проводиться у формі екзамену чи заліку визначеного навчальним планом в терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Екзамен — це форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку засвоєння аспірантом теоретичного та практичного програмного матеріалу зі всієї дисципліни, здатності творчо використовувати накопичені знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Екзамен проводиться як контрольний захід у письмовій або усній формах. Оцінювання здійснюється у балах. Зміст екзаменаційних завдань встановлюється викладачем.

Залік (диференційований залік) — це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння аспірантом навчального матеріалу з певної дисципліни сумарно за всіма видами робіт, передбачених робочою програмою

навчальної дисципліни.

2.2.2. Порядок та система оцінювання визначається випускною кафедрою і зазначається у робочих навчальних програмах.

2.2.3. **Підсумковий семестровий контроль** у вигляді екзамену проводиться в усній або письмовій формі. На екзамен виносяться основні питання курсу, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосувати їх при вирішенні практичних завдань.

2.2.4. Перелік екзаменаційних питань та завдань, що відповідають робочій навчальній програмі, критерії їх оцінювання визначаються викладачем, який читає лекційний курс та повідомляються аспірантам,.

2.2.5. Результати екзаменів та заліків (диференційованих заліків) заносяться к екзаменаційну відомість з кожної конкретної дисципліни (Додаток 1).

2.3. Контроль результатів навчання

2.3.1. Для навчальних дисциплін підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного контролю за шкалою оцінювання (Додаток 2).

2.3.2. З дисципліни, яка вивчається впродовж двох і більше семестрів, семестровий контроль здійснюється кожен семестр у формі, передбаченій навчальним планом (залік, екзамен). Загальна підсумкова оцінка для академічної довідки проставляється за результатами останнього семестру.

3. ПОРЯДОК ЛІКВІДАЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

3.1. Аспірант в обов'язковому порядку повинен відвідувати заняття, на яких проводиться поточний, проміжний (модульний) або підсумковий контроль. Аспірант, який навчається за індивідуальним планом, узгоджує форму контролю і час виконання з викладачем і випусковою кафедрою.

3.2. Аспіранта допускають до складання іспиту (диференційованого заліку) з дисципліни, якщо він виконав умови допуску до іспиту, визначені викладачем у робочій програмі дисципліни.

3.3. Недопуск до іспиту прирівнюється до отримання незадовільної оцінки.

3.4. Питання про недопуск аспіранта до іспиту вирішує викладач та інформує випускову кафедру доповідною запискою не пізніше ніж за тиждень до початку сесії.

3.5. Аспірант, який отримав недопуск до іспиту, має право скласти його під час сесії для ліквідації академічної заборгованості, попередньо виконавши всі вимоги до курсу.

3.6. Комісії з ліквідування академічних заборгованостей та графік ліквідування заборгованостей формує завідувач аспірантури-докторантури на підставі пропозицій відповідних викладачів. Склад комісій та графік ліквідування затверджує директор Інституту.

3.7. Ліквідування академічної заборгованості з навчальної дисципліни перед комісією аспіранти здійснюють в усній формі як комплексну перевірку їхнього рівня знань та вмінь з конкретної дисципліни. Під час проведення контрольного заходу комісія веде протокол, де фіксує дату проведення контрольного заходу, поставлені запитання та оцінки за відповіді.

3.8. У випадку отримання аспірантом від 26 до 59 балів комісія не атестує аспіранта та виставляє оцінку «незадовільно».

3.9. У випадку отримання аспірантом від 0 до 25 балів комісія не атестує аспіранта з виставленням у відомості відмітки «н/а».

3.10. Оцінка, виставлена комісією, є остаточною.

3.11. Аспірант, який після завершення роботи комісій не атестований на позитивну оцінку з трьох і більше дисциплін або отримав під час ліквідації академічної заборгованості на комісії оцінку «незадовільно», відраховується з аспірантури Інституту за невиконання індивідуального навчального плану.

3.12. Аспірант, який за результатами семестрового контролю отримав оцінки «незадовільно», набравши менше 26 балів із трьох і більше навчальних дисциплін чи інших компонентів навчального плану, відраховується з аспірантури Інституту за невиконання індивідуального навчального плану.

3.13. За наявності поважних, документально підтверджених підстав відсутності на семестрових контрольних заходах аспіранту може бути встановлений індивідуальний графік ліквідування академічних заборгованостей.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

А – оцінка «відмінно» (91 - 100 балів)

Аспірант виявляє глибокі і міцні знання навчального матеріалу в обсязі робочої програми дисципліни. Вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконаливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Аспірант добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

В – оцінка «добре» (84- 90 балів)

Аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу. Вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, але допускає окремі неточності. У відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначна. Аспірант виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

С – оцінка «добре» (76 - 83 балів)

Аспірант в загальному добре володіє матеріалом. Вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в

цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь аспіранта правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Аспірант вміє виправляти помилки, серед яких є суттєві. Аспірант виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

D – оцінка «задовільно» (66 - 75 балів)

Аспірант відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Аспірант виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

E – оцінка «задовільно» (60 — 65 балів)

Аспірант володіє навчальним матеріалом на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і виражати взаємозв'язок між ними. Його відповіді мають шаблонний характер і не відображають самостійного розуміння теми. Аспірант трохи орієнтується в основній бібліографії.

FX – оцінка «незадовільно» (26 - 59 балів)

Аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни.

F – оцінка «н/а» (0 - 25 бали)

Аспірант володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, однак не може їх аргументувати або науково пояснити. Аспірант повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни.

Список додатків:

Додаток 1. Екзаменаційна відомість обліку успішності.

Додаток 2. Таблиця переведення підсумкової кількості балів з предмету за семестр в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

Екзаменаційна відомість

з навчальної дисципліни

«_____»
(назва дисципліни)

підготовки докторів філософії зі спеціальності
122 «Комп'ютерні науки»
Курс _____, семестр _____

Навчальний рік _____

№ п/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Кількість кредитів ЄКТС	Оцінка
			диф. залік або екзамен
1.	Коваленко Ігор Миколайович	2	

Навчальна дисципліна «_____»

складається з лекцій - _____ годин, практичні - _____ годин.

Викладач _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

«_____» _____ 20____ р.

Таблиця переведення підсумкової кількості балів з предмету за семестр в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

Оцінка (за національною шкалою)	Бали	Шкала ECTS
Атестований з оцінкою "відмінно"	91-100	A
Атестований з оцінкою "добре"	84-90	B
Атестований з оцінкою "добре"	76-83	C
Атестований з оцінкою "задовільно"	66-75	D
Атестований з оцінкою "задовільно"	60-65	E
Не атестований з оцінкою "незадовільно"	26-59	FX
Не атестований з оцінкою "н/а"	0-25	F

УХВАЛЕНО

на засіданні вченої ради
ІПММС НАН України,
протокол № 2/8 від 23.08.2017

*Положення підготувала
Мойсеєнко С.Є.*